

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ประชากรและตัวอย่างประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู ความตระหนักในเมตาคognition และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ รวมทั้งศึกษาเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ในรายวิชา ค012 เรื่อง “ภาคตัดกรวย” และ “ฟังก์ชัน” ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและการวิจัย

ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างประชากร โดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีอยู่ 8 กลุ่มโรงเรียน โดยวิธีสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มากกลุ่มละ 2 โรงเรียน รวม 16 โรงเรียน
2. สุ่มห้องเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ จากแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 1. โดยวิธีสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาโรงเรียนละ 2 ห้องเรียน

โดยห้องเรียนที่สุ่มได้ทั้ง 2 ห้องเรียนต้องเป็นห้องที่ครูคณิตศาสตร์เป็นคนละคนกันสอน ได้ทั้งหมด 11 โรงเรียน จึงเหลืออีก 5 โรงเรียน ซึ่งอยู่ในกรณีที่ทั้ง 2 ห้องเรียนที่สุ่มได้เป็นห้องที่มีครูคณิตศาสตร์ เป็นคนเดียวกันสอน ได้ทำการสุ่มเลือกมาเพียงห้องเดียว แล้วสุ่มโรงเรียนอื่นในกลุ่มของโรงเรียนที่มีปัญหานั้นเพิ่มแทนอีก 1 โรงเรียนเพื่อให้ได้อีก 1 ห้องเรียน ที่ครูคณิตศาสตร์เป็นคนละคนกันสอน ทำให้ได้โรงเรียนเพิ่มอีก 5 โรงเรียน จึงมีจำนวนโรงเรียนที่สุ่มได้ทั้งหมด 21 โรงเรียน ซึ่งให้ห้องเรียนทั้งหมด 32 ห้องเรียน

3. สุ่มนักเรียนในแต่ละห้องเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 2 โดยสุ่มมาห้องเรียนละ 20 คน ได้ตัวอย่างประชากรรวม 640 คน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชุด คือ แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของครูตามการรับรู้ของของนักเรียน แบบวัดความตระหนักในเมตาคอนนิชัน และแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

1. แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของครูตามการรับรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีวิธีดำเนินการสร้าง ดังนี้

1.1 สร้างแบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของครูตามการรับรู้ของนักเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 36 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย

1.1.2 พฤติกรรมการสอนการแก้ปัญหา หมายถึง พฤติกรรมการสอนที่ทำให้ให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ตามแนวคิดในการแก้ปัญหาของโพลยา (Polya) ซึ่งประกอบด้วย

พฤติกรรมการสอนการทำความเข้าใจปัญหา (ข้อ 7-11)	5 ข้อ
พฤติกรรมการสอนการวางแผนการแก้ปัญหา (ข้อ 14-16)	3 ข้อ
พฤติกรรมการสอนการดำเนินการตามแผน (ข้อ 18-19)	2 ข้อ
พฤติกรรมการสอนการตรวจสอบ (ข้อ 27-29)	3 ข้อ
รวม	13 ข้อ

1.1.3 พฤติกรรมที่แสดงทักษะการสอนที่ช่วยส่งเสริมการสอนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หมายถึง ทักษะการสอนที่ครูคณิตศาสตร์ใช้ในการสอนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน ทักษะการสรุปบทเรียน ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการยกตัวอย่าง ทักษะการใช้สื่อการเรียนการสอน ทักษะการให้แบบฝึกหัด ทักษะการใช้กระดานดำ ทักษะแรงจูงใจ และทักษะการเสริมสร้างกำลังใจ (ข้อ 1-6, 12-13, 17, 20-26, 30-36) รวม 23 ข้อ

1.2 กำหนดระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อพฤติกรรมการสอนของครูและ
 นำหนักคะแนนดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด (ประมาณ 75-100% ของเวลาสอนทั้งหมด)	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติมาก (ประมาณ 50- 74% ของเวลาสอนทั้งหมด)	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติน้อย (ประมาณ 25-49% ของเวลาสอนทั้งหมด)	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด (ประมาณน้อยกว่า 25 % ของเวลาสอนทั้งหมด)	ให้ 1 คะแนน

1.3 นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขปรับปรุง แล้วนำไป
 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความครอบคลุมของ
 ข้อคำถามและความชัดเจนของภาษาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข
 โดยผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำแก้ไขข้อความจำนวน 10 ข้อ ดังนี้

ข้อความ ข้อ 9. ให้มีการวาดรูปอย่างคร่าว ๆ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของ
 ข้อมูลที่โจทย์กำหนดมาให้

ปรับปรุงเป็น ให้มีการวาดรูปช่วยในการคิดหรือแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่
 โจทย์กำหนดมาให้ในบางข้อที่จำเป็น

ข้อความ ข้อ 10. ให้มีการแยกปัญหานั้น ๆ ออกเป็นปัญหาย่อย ๆ สำหรับ
 ปัญหาที่สลับซับซ้อน

ปรับปรุงเป็น ให้มีการแยกปัญหานั้น ๆ ออกเป็นปัญหาย่อย ๆ สำหรับการแก้
 โจทย์ปัญหาที่ยาก

ข้อความ ข้อ 12. อธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับสูตรก่อนที่จะให้จำสูตรไปใช้
 ในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

ปรับปรุงเป็น อธิบายความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในสูตรและการนำไปใช้
 ให้ก่อนที่จะให้จำสูตรไปใช้

ข้อความ ข้อ 13. ชี้ให้เห็นถึงข้อแตกต่างระหว่างโจทย์ปัญหาที่เคยทำไปแล้ว
 กับโจทย์ในข้อนั้น ๆ

ปรับปรุงเป็น ชี้ให้เห็นถึงข้อแตกต่างระหว่างโจทย์ปัญหาที่เคยทำไปแล้วกับ
 โจทย์ปัญหาที่กำลังทำอยู่

ข้อความ ข้อ 14. ให้อิสระแก่นักเรียนในการใช้ความคิดแก้ปัญหาคณิต
 ศาสตร์ในข้อนั้น ๆ

ปรับปรุงเป็น ให้อิสระแก่นักเรียนในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
 แก้ปัญหาคณิตศาสตร์

ข้อความ ข้อ 18. ให้นักเรียนพยายามคิดหาคำตอบโดยใช้ความรู้เท่าที่มีอยู่
 เป็น เครื่องมือในการคิดหาคำตอบ

ปรับปรุงเป็น ให้นักเรียนพยายามคิดหาคำตอบโดยใช้ความรู้ที่เรียนมาแล้วเป็นเครื่องมือในการคิดหาคำตอบ

ข้อความ ข้อ 19. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาด้วยตนเองในขั้นตอนที่ทำได้เอง

ปรับปรุงเป็น ให้นักเรียนลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองตามแนวคิดที่วางไว้

ข้อความ ข้อ 24. ให้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาข้อนั้น ๆ เมื่อมีแนวทางในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน

ปรับปรุงเป็น ให้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาข้อนั้น ๆ เมื่อแต่ละคนมีแนวทางในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน

ข้อความ ข้อ 29. ให้นักเรียนคิดหาวิธีการอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาโจทย์ข้อนั้น ๆ

ปรับปรุงเป็น ให้นักเรียนคิดหาวิธีการอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาโจทย์แต่ละข้อ

ข้อความ ข้อ 31. มีการสรุปเนื้อหาที่สอนไปทั้งหมดในตอนท้ายของคาบเรียน

ปรับปรุงเป็น มีการสรุปเนื้อหาในตอนท้ายของแต่ละคาบเรียน

1.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนอัสสัมชัญกรุงเทพฯ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 55 คน

1.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถาม มาคำนวณหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าแอลฟา (α) เท่ากับ 0.87 แล้วนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรจริง

2. แบบวัดความตระหนักในเมตาคognition ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาแนวคิดจากแบบสำรวจความตระหนักในเมตาคognition ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของฟอตูนาโต (Fortunato 1991 : 39) โดยมีวิธีดำเนินการสร้างดังนี้

2.1 สร้างแบบวัดความตระหนักในเมตาคognition เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 37 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย

ความตระหนักในการวางแผน	13	ข้อ
ความตระหนักในการควบคุมตรวจสอบ	13	ข้อ
ความตระหนักในการประเมินผล	11	ข้อ

2.2 กำหนดระดับของการปฏิบัติของตัวนักเรียนและนำหนักคะแนนดังนี้

- ให้ 4 คะแนน
 ปฏิบัติบ่อยมากที่สุด (ประมาณ 75-100% ของการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์)
- ให้ 3 คะแนน
 ปฏิบัติบ่อยมาก (ประมาณ 50-74% ของการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์)
- ให้ 2 คะแนน
 ปฏิบัติน้อย (ประมาณ 25-49% ของการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์)
- ให้ 1 คะแนน
 ปฏิบัติน้อยที่สุด (ประมาณน้อยกว่า 25% ของการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์)

2.3 นำแบบวัดไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขปรับปรุง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนของภาษาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขโดยผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้แก้ไขข้อความจำนวน 3 ข้อ ดังนี้

ข้อความ ข้อ 3. ชิดเส้นใต้ข้อมูลที่สำคัญที่โจทย์กำหนดมาให้หรือเขียนออกมาอย่างย่อ ๆ

ปรับปรุงเป็น ชิดเส้นใต้ข้อมูลที่สำคัญที่โจทย์ กำหนดมาให้ กับ เขียนข้อมูลที่สำคัญที่โจทย์กำหนดมาให้ออกมาอย่างย่อ ๆ รวมเป็น 2 ข้อ

ข้อความ ข้อ 7. พิจารณาข้อมูลที่โจทย์กำหนดให้ในข้อนั้นว่ามีอะไรจำเป็นต้องใช้ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

ปรับปรุงเป็น พิจารณาข้อมูลที่โจทย์กำหนดให้ว่ามีข้อมูลใดที่จำเป็นต้องใช้ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

ข้อความ ข้อ 25. ตรวจสอบว่าสูตรที่จะใช้ต้องทำการพลิกแพลงให้เหมาะสมก่อนหรือไม่ขณะแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

ปรับปรุงเป็น ตรวจสอบว่าจะต้องดัดแปลงสูตรที่ใช้ให้เหมาะสมก่อนหรือไม่ในขณะแก้ปัญหา

2.4 นำแบบวัดที่ได้แก้ไขแล้วซึ่งจากเดิม 37 ข้อ เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วเป็น 38 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย

ความตระหนักในการวางแผน (ข้อ 1-14)	14 ข้อ
ความตระหนักในการควบคุมตรวจสอบ (ข้อ 15-31)	17 ข้อ
ความตระหนักในการประเมินผล (ข้อ 32-38)	7 ข้อ

ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 55 คน

2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบวัด มาคำนวณหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ 0.88 แล้วนำแบบวัดไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรจริง

3. แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 สร้างแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เป็นแบบอัตนัย จำนวน 16 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็นแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ภาคตัดกรวย 8 ข้อและแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ฟังก์ชัน 8 ข้อ โดยในแต่ละข้อจะมีคำถามย่อย ๆ 3 ข้อ เพื่อถามให้นักเรียนแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการทำความเข้าใจปัญหา การวางแผนในการแก้ปัญหา และการดำเนินการตามแผนเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องตามลำดับอย่างละ 1 ข้อ

3.2 สร้างเกณฑ์การตรวจแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นแบบอัตนัยที่แสดงขั้นตอนการแก้ปัญหาในแต่ละข้อทั้ง 16 ข้อ โดยแต่ละข้อให้คะแนนเต็ม 10 คะแนน ซึ่งแบ่งเป็นคะแนนของขั้นตอนการทำความเข้าใจปัญหา ขั้นตอนการวางแผนในการแก้ปัญหา และขั้นตอนการดำเนินการตามแผนเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องตามความเหมาะสมของโจทย์แต่ละข้อ โดยการให้คะแนนในแต่ละขั้นตอนเป็นอิสระต่อกัน และการให้คะแนนในแต่ละส่วนนั้นจะมี 3 ลักษณะ คือ ให้ 0 คะแนน ในกรณีที่ทำไม่ได้หรือผิดพลาดในส่วนนั้น ให้คะแนนเท่ากับครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มในกรณีที่ทำถูกบ้าง และให้คะแนนเท่ากับคะแนนเต็มในกรณีที่ทำถูกต้องหมด

3.3 นำแบบทดสอบไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกณฑ์การตรวจแบบทดสอบ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ และการตรวจให้คะแนน โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

3.3.1 การวาดรูปในโจทย์แต่ละข้อของเรื่องภาคตัดกรวยต้องให้ถูกต้องตามความเป็นจริงเพราะมีการกำหนดการให้คะแนนในส่วนนี้ไว้ด้วย

3.3.2 ควรทำคำตอบของสมการกราฟต่าง ๆ ในเรื่องภาคตัดกรวย ที่ได้ให้เป็นรูปทั่วไป

3.3.3 การปรับปรุงคำถามของโจทย์ทั้งในเรื่องภาคตัดกรวยและฟังก์ชันเรียงตามลำดับ 9 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1.2 จากรูปมีความสัมพันธ์ใดที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการแก้โจทย์ข้อนี้ได้

ปรับปรุงเป็น จากรูปมีความสัมพันธ์ใดที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการแก้ โจทย์ข้อนี้ได้ ถ้ากำหนดจุดศูนย์กลางคือ $C(h, k)$

ข้อ 2.1 จงเขียนภาพจากโจทย์แสดงเส้นไคเรตริกซ์ จุดศูนย์กลางของ วงกลม และพาราโบลาอย่างคร่าว ๆ

ปรับปรุงเป็น จากโจทย์จงเขียนรูปแสดงเส้นไคเรตริกซ์ จุดศูนย์กลาง ของวงกลมและพาราโบลาอย่างคร่าว ๆ

ข้อ 5.2 จากรูปมีความสัมพันธ์ใดที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการแก้ โจทย์ข้อนี้ได้

ปรับปรุงเป็น จากรูปมีความสัมพันธ์ใดที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการแก้ โจทย์ข้อนี้ได้ ถ้ากำหนดจุดศูนย์กลางคือ $C(h, k)$

ข้อ 6 จงหาสมการของพาราโบลาที่มีจุดยอดอยู่บนเส้นตรง $2x + y - 7 = 0$ และผ่านจุดศูนย์กลางของวงกลม $x^2 + y^2 - 12x + 2y + 12 = 0$ โดยแกนของพาราโบลามี สมการ $y - 3 = 0$

ปรับปรุงเป็น จงหาสมการของพาราโบลาที่มีจุดยอดอยู่บนเส้นตรง $2x+y-7 = 0$ และกราฟของพาราโบลารูปนี้ผ่านจุด $(6, -1)$ โดยแกนของพาราโบลามีสมการ $y - 3 = 0$

ข้อ 7 จงหาสมการของวงรีที่มีจุดยอดจุดหนึ่งอยู่ที่จุดตัดกันของเส้นตรง $3x + y - 14 = 0$ กับเส้นตรง $5x - 4y + 22 = 0$ จุดโฟกัสจุดหนึ่งอยู่ที่ $(2, -2)$ และมีจุด ศูนย์กลางอยู่บนเส้นตรง $2x + 3y - 10 = 0$

ปรับปรุงเป็น จงหาสมการของวงรีที่มีจุดยอดจุดหนึ่งอยู่ที่ $(2, 8)$ จุด โฟกัสจุดหนึ่งอยู่ที่ $(-2, -2)$ และมีจุดศูนย์กลางอยู่บนเส้นตรง $2x + 3y - 10 = 0$

ข้อ 3.1 $(f^{-1} \circ g^{-1})(x)$ มีค่าเท่ากับเท่าไร

ปรับปรุงเป็น จากสิ่งที่โจทย์กำหนดให้ $(f^{-1} \circ g^{-1})(x)$ มีค่าเท่ากับเท่าไร

ข้อ 4.2 ในการหา $f^{-1} \circ g$ นักเรียนต้องคำนวณหาค่าสิ่งใดบ้าง

ปรับปรุงเป็น ในการหา $f^{-1} \circ g$ นักเรียนต้องหาค่าของฟังก์ชันใดบ้าง

ข้อ 7.1 จากบทนิยามของฟังก์ชันคอมโพสิทั้น $(f \circ g)(x)$ มีความหมาย อย่างไร

ปรับปรุงเป็น จากบทนิยามของฟังก์ชันคอมโพสิทั้น ค่าของ $(f \circ g)(x)$ จะ เท่ากับอะไร

ข้อ 8 ถ้า $f(x) = ax^2 + b$ กำหนดให้ $f(-1) = 2$ และ $f(3) = 26$ และ $(f \circ g)(x) = 3(g(x))^2 - 2g(x) + 1$ จงหาค่าของ $g(x)$

ปรับปรุงเป็น ถ้า $f(x) = ax^2 + b$ กำหนดให้ $f(-1) = 2$ และ $f(3) = 26$ และ g เป็นฟังก์ชันที่ทำให้ $(f \circ g)(x) = 3(g(x))^2 - 2g(x) + 1$ จงหาค่าของ $g(x)$

3.3.4 การปรับปรุงเกณฑ์การตรวจแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบอัตนัย ผู้ทรงคุณวุฒิได้ปรับปรุงเกณฑ์การตรวจแบบทดสอบแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

3.3.4.1 การปรับปรุงเฉลยคำตอบของโจทย์ในเรื่องฟังก์ชันทั้งหมด 2 ข้อ ดังนี้

ข้อ 2.2 เฉลย $(g - f)(x)$

ปรับปรุงเป็น เฉลย $(g - f)(x)$ หรือ $g(x) - f(x)$

ข้อ 4.2 เฉลย $f^{-1}(x)$ และ $(f^{-1} \circ g)(x)$

ปรับปรุงเป็น เฉลย f^{-1} และ $f^{-1} \circ g$

3.3.4.2 การปรับปรุงเฉลยวิธีการหาคำตอบที่ถูกต้องในโจทย์เรื่องฟังก์ชัน ซึ่งอาจมีวิธีการหาคำตอบได้มากกว่า 1 วิธี ในข้อ 1.3 และข้อ 7.3 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง)

3.3.4.3 การปรับปรุงเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ผู้ทรงคุณวุฒิได้ปรับปรุงเกณฑ์การตรวจให้คะแนนในเรื่องภาคตัดกรวย ข้อ 2 และในเรื่องฟังก์ชัน ข้อ 5 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก จ)

3.4 นำแบบทดสอบที่แก้ไขแล้วจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 16 ข้อ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ) ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 55 คน

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบทดสอบมาคำนวณหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้คือค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป พร้อมทั้งหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบแบบอัตนัย โดยค่าความยากอยู่ในระดับ 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.81 และค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าความยาก(P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ จากการทดลองใช้ครั้งที่ 1

เรื่อง	ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
ภาคตัดกรวย	1*	0.54	0.84
	2	0.70	0.60
	3	0.73	0.54
	4	0.51	0.87
	5	0.45	0.55
	6*	0.65	0.68
	7*	0.55	0.89
	8*	0.53	0.94
ฟังก์ชัน	1*	0.50	0.92
	2*	0.39	0.78
	3*	0.44	0.80
	4	0.46	0.85
	5	0.34	0.58
	6	0.61	0.67
	7	0.39	0.72
	8*	0.42	0.92

* ข้อที่เลือก

3.6 เลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 เนื่องจากข้อสอบที่นำไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 ทุกข้อได้ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกครบตามเกณฑ์ในข้อ 3.5 แต่ต้องใช้เวลาทั้งหมดในการทดสอบนักเรียนถึง 4 คาบ ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพราะแต่ละโรงเรียนไม่สามารถให้เวลาแก่ผู้วิจัยในการทดสอบนักเรียนถึง 4 คาบได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกแบบทดสอบในแต่ละเรื่องขึ้นมาอย่างละ 4 ข้อรวม 8 ข้อ เพื่อจะได้ใช้เวลาในการทดสอบนักเรียนเพียง 2 คาบ โดยในการเลือกข้อสอบแต่ละเรื่องให้ใช้ค่าอำนาจจำแนกเป็นเกณฑ์ใน

การเลือกเพราะข้อสอบที่สร้างขึ้นในแต่ละเรื่องซึ่งมี 8 ข้อ จะแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 ประกอบด้วย ข้อ 1-4 และชุดที่ 2 ประกอบด้วย ข้อ 5-8 โดยในแต่ละชุดจะมีข้อสอบที่มีความคล้ายคลึงกันเรียงตามลำดับ คือ

ข้อสอบข้อที่ 1 จะมีความคล้ายคลึงกับข้อสอบข้อที่ 5

ข้อสอบข้อที่ 2 จะมีความคล้ายคลึงกับข้อสอบข้อที่ 6

ข้อสอบข้อที่ 3 จะมีความคล้ายคลึงกับข้อสอบข้อที่ 7

ข้อสอบข้อที่ 4 จะมีความคล้ายคลึงกับข้อสอบข้อที่ 8

ซึ่งในแต่ละคู่ถ้าข้อใดมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าให้เลือกข้อนั้น

3.7 นำแบบทดสอบทั้งหมด 8 ข้อ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข) ไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนธรรมาภิบาลราชบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 36 คน

3.8 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบทดสอบครั้งที่ 2 มาคำนวณหาค่าความเที่ยง ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เกณฑ์ในข้อ 3.5 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90 และค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ จากการทดลองใช้ครั้งที่ 2

เรื่อง	ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
ภาคตัดกรวย	1	0.31	0.60
	2	0.28	0.55
	3	0.46	0.91
	4	0.31	0.62
ฟังก์ชัน	1	0.50	0.99
	2	0.45	0.90
	3	0.47	0.94
	4	0.42	0.83

3.9 นำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปติดต่อกับโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร โดยขอเวลาในการทำแบบสอบทั้ง 3 ชุด โรงเรียนละ 2 คาบ ประมาณ 100 นาที ซึ่งการสอบทุกครั้ง ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอบพร้อมทั้งประโยชน์ที่ได้รับให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบและตั้งใจทำข้อสอบอย่างเต็มความสามารถ โดยก่อนลงมือทำการทดสอบผู้วิจัยได้อ่านคำชี้แจงของแบบทดสอบ พร้อมทั้งอธิบายให้นักเรียนเข้าใจก่อนทุกครั้ง

3. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถาม แบบวัด และแบบทดสอบจากนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรครบตามจำนวนที่ต้องการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยกำหนดการแปลความหมายของร้อยละของมัชฌิมเลขคณิตที่คำนวณได้จากแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ตามเกณฑ์ ดังนี้

80-100	หมายความว่า	มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ดีมาก
70-79	หมายความว่า	มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ดี
60-69	หมายความว่า	มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ปานกลาง
50-59	หมายความว่า	มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
0-49	หมายความว่า	มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

(คู่มือการประเมินผลการเรียน 2533 : 24)

2. หาค่าสัมพันธภาพในทีละคู่โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient correlation) ระหว่างคะแนนแต่ละชุดดังนี้

2.1 พฤติกรรมการสอนของครูตามการรับรู้ของนักเรียนกับความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

2.2 ความตระหนักในเมตาคอกนิชันกับความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

2.3 พฤติกรรมการสอนของครูตามการรับรู้ของนักเรียนกับความตระหนักในเมตาคอกนิชัน

3. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แต่ละคู่ที่คำนวณได้โดยการทดสอบค่าที (t-test)

4. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูตามการรับรู้ของนักเรียน และความตระหนักในเมตาคอกนิชัน กับความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

5. ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของครูตามการรับรู้ของนักเรียน แบบวัดความตระหนักในเมตาคอกนิชัน และแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum_{i=1}^k S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าความเที่ยงของแบบสอบ
k	แทน	จำนวนข้อในแบบสอบ
S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อสอบในแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด

(Cronbach 1970 : 161)

2. การคำนวณหาค่าความยากของแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย (Index of Difficulty) และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบแบบอัตนัย (Index of Discrimination) โดยใช้สูตร

$$\text{Index of Difficulty} = \frac{S_h + S_l - (n_t)(X_{\min})}{n_t (X_{\max} - X_{\min})}$$

$$\text{Index of Discrimination} = \frac{S_h - S_l}{n_h (X_{\max} - X_{\min})}$$

เมื่อ S_h แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มสูง
S_l แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มต่ำ
$X_{\max}$ แทน	คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้
$X_{\min}$ แทน	คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้
n_t แทน	จำนวนนักเรียนทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
n_h แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง

(D.R. Whitney and D. L. Sabers อ้างถึงใน โกวิทย์ ประवालพฤกษ์ และสมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ 2523 : 197-199)

3. การคำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่ามัชฌิมเลขคณิต

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

n แทน จำนวนคนในกลุ่ม

(Ferguson 1981 : 47)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2 - \frac{(\sum X)^2}{n}}{n-1}}$$

- เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม
 (Ferguson 1981 : 64)

4. การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient correlation) ระหว่างคะแนนแต่ละชุด

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

- เมื่อ r_{XY} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ 1 และตัวแปรที่ 2
 X แทน คะแนนของตัวแปรที่ 1
 Y แทน คะแนนของตัวแปรที่ 2
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
 (Guildford 1979 : 83)

5. การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูตามการรับรู้ของนักเรียนและความตระหนักในเมตาคognition กับความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

$$R_{Y, X_1, X_2} = \sqrt{\frac{r_{X_1 Y}^2 + r_{X_2 Y}^2 - 2r_{X_1 Y} r_{X_2 Y} r_{X_1 X_2}}{1 - r_{X_1 X_2}^2}}$$

- เมื่อ R_{Y, X_1, X_2} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างคะแนนเกณฑ์ Y กับคะแนน X_1 กับ X_2
- $r_{X_1 Y}$ แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนน X_1 กับคะแนนเกณฑ์ Y
- $r_{X_2 Y}$ แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนน X_2 กับคะแนนเกณฑ์ Y
- $r_{X_1 X_2}$ แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนน X_1 กับคะแนน X_2

(ลัว้น สายยศ และอังคณา สายยศ 2531 : 76)

6. การทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

$$t = \frac{r\sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

- เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
- r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- (Guilford 1979 : 83)

7. การทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

$$F = \frac{R^2}{1-R^2} \cdot \frac{N-K-1}{K}$$

$$df_1 = K, \quad df_2 = N - K - 1$$

- เมื่อ F แทน ค่าสถิติ F
R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่ต้องการทดสอบ
N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
K แทน จำนวนตัวทำนาย
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2531 : 78)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย